

A Vépi Szélerőmű a megújulóenergia-technológiák társadalmi elfogadását elősegítő európai projekt magyarországi demonstrációs projektje.
CREATE ACCEPTANCE – Az Európai Unió projektje a megújuló energia-technológiák társadalmi elfogadásának elősegítésére

A megújulóenergia-technológiák (MET), és a racionális energiafelhasználással (REF) kapcsolatos innovációk társadalmi elfogadásáról, az ezzel kapcsolatos konfliktusok természetéről és megoldási lehetőségeiről jelenleg hiányosak az ismereteink. Szükség van arra, hogy jobban megértsük az érdekelt felek közötti összetett kölcsönhatásokat, melyek gátolják vagy éppen elősegítik az alternatív lehetőségek elfogadását, valamint a technológiai innovációknak kedvező intézményi környezet kialakítását.

A CREATE ACCEPTANCE projekt célja, hogy ezeket a hiányosságokat pótolja egy olyan eszköz (módszer) kifejlesztésével, amely segítséget nyújt az ilyen témájú beruházások társadalmi előkészítéséhez és végrehajtásához. A projekt elsősorban az Európai Bizottság egy korábbi kutatási programja során kifejlesztett, a „radikális” innovációk társadalmi elfogadását elősegítő eszközre épül (Socrobust). A CREATE ACCEPTANCE projekt során a Socrobust módszert több érintett felet figyelembe vevő eszközzé fejlesztve, az összegyűjtött elméleti és tapasztalati ismeretek beépítésével, illetve a folyamatok „több lépcsős” egymásra építésével alakul ki az új megoldás. Végül a kifejlesztett eszköz kipróbálása és értékelése öt demonstrációs projekt keretében történik meg, melyek a MET és REF technológiák széles skáláján, az Európai Unió különböző tagállamaiban kerülnek megvalósításra. A tervek szerint a „CREATE ACCEPTANCE” eszköz nyilvánosan elérhető lesz – egy hozzá tartozó felhasználói kézikönyvvel együtt.

A projekt 2006. februárjában indult és két évig tart. A projektet a Holland Energiakutató Központ (ECN) koordinálja. A tíz partnerből kilenc EU-tag, a tizedik Izland. Magyarországot a Magyar Környezetgazdaságtani Központ képviseli.

A magyarországi demonstrációs projekt a Vépen tervezett 37 MW teljesítményű, 20 széltoronyból álló közösségi szélpark megépítését, széles értelemben vett társadalmi elfogadottságát kívánja támogatni. A társadalmi koordináció nemcsak a lakosság, hanem az illetékes hatóságok, infrastruktúra-üzemeltetők, iparági és civil szervezetek és általában minden a projekt szempontjából releváns érdekelt fél bevonását jelenti. A vépi projekt a tervek szerint 3 fázisból áll. Első fázisa (1 turbina felépítése) 2005. őszére sikeresen befejeződött, a folytatás azonban a közben meghatározott 330 MW-os országos szélenergia-kapacitás korlátozás, és egyéb adminisztrációs okok miatt bizonytalanná vált. Jelenleg a második fázis (3 turbina felépítése) engedélyeztetési folyamata zajlik, az engedélyek nagy részét már sikerült beszerezni (kivéve a legfontosabbat, az összevont engedélyt az Energia Hivataltól). A harmadik fázis (16 turbina felépítése) környezetvédelmi hatásvizsgálata is megkezdődött. A projekt kezdetekor kitűzött határidők a felmerült nehézségek miatt eltolódtak, a jelenlegi tervek szerint – amennyiben az akadályokat sikerül leküzdeni – a szélerőpark befejezése 2010-re várható.

A projekt különlegessége a közösségi megvalósítás: a tervek szerint a későbbi hasznok jelentős része Vép lakosságát illeti majd; az erőmű a harmadik fázis befejezése után nagy részben közösségi tulajdonba kerül (a tervek szerint 20% a Vépi Önkormányzat, 5% a földtulajdonosok, 40% a helyi lakosság és a vépi vállalkozások tulajdonába kerülhet). Az Önkormányzattal kötött megállapodás alapján a projektcég (Szélerő Vép Kht.) fedezi a falu közvilágításának költségeit, amelyet már az első fázis egyetlen turbinája is kitermel. A szélerőmű teljes megvalósulásának érdekében a projektcég tervei között szerepel az új üzleti modell, azaz a közösségi megvalósítás terjesztése a civil szervezetek, a hatóságok, és a szabályozók körében is.

Áprilisban elkezdődik a CREATE ACCEPTANCE kifejlesztette eszköz tesztelése, amely a Vépi beruházás társadalmi beágyazottságának növelését, a konfliktusok kezelését és lehetőség szerint az érdekeltek szempontjainak beépítésével a projekt folytatásának elősegítését célozza meg. Az eszköz a várakozások szerint segítséget nyújt a projekt megvalósítása közben a gyorsan változó szabályozási környezethez való igazodásban és a nagy számú érintett érdekeinek összehangolásában. További információk a www.makk.zpok.hu és a www.createacceptance.net honlapokon található.

Farkas Borbála
MAKK - Magyar Környezetgazdaságtani Központ